

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja ces. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krone.

Udje družbe prispevajo na leto 2 kronl.

Udje dobé list zastoj.

Vsebina: Živinoreja na mednarodnem gospodarskem kongresu na Dunaju 1906. — Motika je zlato za repo. — Pozor na hmeljevo uš! — Sušenje krompirja in njegov pomen za kmetijstvo v sedanosti in bodočnosti. — Izlet udeležencev mednarodnega logarskega in gospodarskega kongresa na Dunaju na Štajersko. — Iz razprav osrednega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem. — Gospodarske drobtine. — Izvleček iz poljedelskih poročil. — Zadruga: Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Pozor sadjerejci! — Iz podružnic in krajskih društev. — Zborovanje podružnic in krajskih društev. — Tržna poročila. — Oznanila.

Živinoreja na mednarodnem gospodarskem kongresu na Dunaju 1906.

Ker je živinoreja danes za vsako gospodarstvo velikanskega pomena in ker se za njo kaže vedno večje zanimanje, je pač samo ob sebi umevno, da so se udeleženci tega kongresa posebno zanimali za one točke zborovanja, ki so govorile o govedoreji.

Posebno zanimive razgovore so povzročila sledeča poročila: „1. Alpe kot plemensko torišče za preskrbovanjesrednjeevropske živinoreje.“ „2. Razmere med odmolžo in živinorejo“ in „3. Gospodarska upravičenost navadnih (deželjskih) govejih pasem.“ Ker je posebno zadnje predavanje za štajersko govedorejo zelo važno, se mi zdi potrebno, da o njem na kratko poročam. O tem vprašanju, ki je gotovo zelo času primerno, sta izšla v tisku dva daljša, zelo temeljita članka; jednega je napisal ravnatelj E. Baier v Črnovicah, drugega pa ravnatelj L. Washietl v Celovcu. O gospodarski upravičenosti deželjskih pasem goveda piše ravnatelj Baier sledeče: „Čudno se nam zdi sledeče. Dasi imamo v različnih krajih naše države lepo število domačih, prirojenih govejih plemen, je vendar postala nekaka šega, da se uvajajo z velikimi denarnimi žrtvami tuje pasme, ki so sedaj nekako v modi. Naša domača goveda pa se zanemarjajo in zdi se nam, da se živinorejci ne brigajo več toliko za nje, kakor bi zaslužila.“ Za to dejstvo imamo precej vzrokov. Glaven je pač ta, da dajo nova plemena iz Holandske in Švice zelo mnogo. Drugi vzrok pa tiči v tem, da živinorejci ne vedo, kaj tiči dobrega v naših domačih pasmah. Tudi to je zakrivilo precejšen uvoz tujih pasem, ker so različni govedorejci mislili, da je njihovo gospodarstvo posebno „pametno, vzorno“, ali celo „racijonelno“, če so imeli v svojem hlevu inozemsko „plemensko živino“.

Seveda se lahko reče: „Vsak živinorejec si lahko nabavi ono živino, ki se mu zdi najprimernejša.“ Če pa opazujemo to vprašanje z višjega stališča deželne živinoreje, potem dobi vsa stvar takoj drugačno lice in vprašanja drugačno veljavo. Kajti preziranje domačih ple-

men in uvažanje tujih je prineslo naši živinoreji že mnogo škode in je v nekaterih krajih zelo neugodno vplivalo na živinorejo. Znano je, kako pogosto so se v zadnjem času menjale nekatere pasme v naših hlevih, a znano je tudi, koliko škode je prišlo iz tega. Škode ni imel ravno toliko dotični posestnik, ampak njegova okolica, ki je dobila to mešano, križano živino. Da je taka mešanica slaba, to ve pač vsak, ki se je kolikor toliko pečal s sličnimi vprašanji. Ravnatelj Washietl iz Celovca pravi, da bo veleposestvo boljše izpolnjevalo svojo nalogo, če bo gledalo na to, kako bi izboljšalo v svojem okrožju domača plemena, kakor pa če bega ljudem glave s tem, da uvažuje tujo inozemsko živino, ki ni za naše kraje in ki naši živinoreji samo škoduje. Da se dajo naša domača plemena izboljšati, o tem ne dvomi noben strokovnjak več; danes dorastejo prej, so bolj težka in dajo več mleka kakor do sedaj a še vedno niso vzorna. Ustmeno je o tej stvari govoril tudi profesor iz severne Švedske. S podobami je dokazal, kaj se je na Švedskem doseglo s skrbno plemensko izbiro in dobro rejo; videlo se je, kako so Švedi izboljšali svoja domača plemena. Njihova živina je bila iz kraja zelo grda, danes pa se lahko meri z najlepšimi in najvzornejšimi alpskimi plemeni.

Splošno se je priznavalo, da je gibanje, ki strmi za tem, da se gleda bolj na domača plemena, upravičeno. Splošno se je izrekla želja, naj se na eni strani pobrigajo za domača plemena one korporacije in oblasti, ki so za to postavljene, na drugi strani pa tudi gospodarski strokovnjaki. S posebnim zadovoljstvom lahko sedaj gledajo one osebe in društva na svoje delo, ki so na Štajerskem doslej pridno skrbele za to, da se je ohranilo domače pleme. Tudi mednarodni kongres je to ravnanje popolnoma odobral in jim izrekel svoje priznanje.

Naša želja pa je, da bi se še zanaprej pridno delalo na Štajerskem na to, da se naše domače pasme izboljšajo in ohranijo. V tem smislu mora naša živinoreja delati, če hoče doseči hitre in zanesljive uspehe. Kar je bilo drugod mogoče, to je gotovo tudi pri nas.

Vitez Naredi.

Motika je zlato za repo.

V tem stavku, ki ga pozna vsak kmet in ki ga uvažujejo posebno oni, ki se na veliko pečajo z nasajanjem repe, pese, rone, tiči velika resnica. Ta stavek nam hoče povedati, da dobimo, če peso med rastjo pridno okopljemo, od nje več in boljšega pridelka, kakor pa če je ne okopljemo tako pridno. Ta stavek pa ne velja samo za peso in rono, ampak sploh za vse okopavine, n. pr.: krompir, korenje, zelje, cikorijo, turščico i. t. d. Okopavine nam že s svojim imenom povejo, kaj hočejo od nas in od zemlje. Če morajo dati dober in velik pridelek, potem morajo imeti ne-le močno pognojeno in zelo zrahljano zemljo, ampak hočejo tudi, da jih večkrat okopljemo.

Z okapanjem se izvršuje trojno delo:

1. Zemlja se zrahlja,
2. plevel se iztrebi in
3. rastlina se počasi osipava.

Iz različnih vzrokov je zelo potrebno, da imajo okopavine rahlo, prhko zemljo. Že pred setvijo se pokažejo na njivi nedostatki, ki se morajo odpraviti s kopjo; tem bolj je kop potrebna tedaj, ko rastlina še cimi, a še ni prišla iz zemlje. Kadar so močni nalivi in je potem vroče in suho vreme, se naredi na njivi skrapa, posebno če je zemlja težka. Ta skrapa ali skorja je večkrat tako trda, da ne morejo mlade rastlinice skozi njo. Tudi zrak prihaja skozi to skorjo zelo težko in tako se rastlinice počasi zadušijo. Tukaj je zelo dobro, če peljemo po njivi parkrat sem in tje valjar, ki ima v razdalji 1 cm trioglate prečnike. Še boljše pa je, če pri setvi primešamo pesinemu semenu nekaj ječmena. Kakor je splošno znano, se ječmen zelo hitro izcimi; tako vemo že predno je pesa prirastla iz zemlje, kje ležijo njene vrste in jo lahko okopljemo, še predno je prišla iz zemlje. Primešavanje ječmena tudi lahko priporočamo pri njivah, ki imajo zelo mnogo plevela. Tudi tukaj lahko že prej okopljemo in tako se plevel zatre. Pri krompirju se lahko trda zemeljska skorja razdre z brano. Tukaj se nam ni treba prav nič bati; brez skrbi lahko hodimo z brano po njivi, tudi če so rastline že malo iz zemlje.

Če sejemo okopavine, moramo paziti na to, da je razdalja med vrstami tako

velika, da lahko okopljemo z vprežno živino. Pri pesi ne sme znašati manj ko 45 cm, pri krompirju ne manj ko 60 cm. Saditi na malih gredicah ali tako na tesno, kakor se to danes godi na Vzhodnjem Štajerskem, se pod današnjimi razmerami nikakor ne sme.

Prva kop mora zemljo samo na površini zrahljati in prerezati korenine, ki jih je pognal plevel. To delo opravi gotovo najboljše in najceneje motika z dvema kolesi (Planet jr.), ki ima vložene nože.

Če je zemlja rahla, lahko gre zrak in toplota v njo in pride tako h koreninam rastline; tudi lahko pride dež hitreje in lepše v zemljo. Če je vreme suho, pa varuje zgornja lega spodnjo, da se preveč ne posuši.

Čim večkrat rahljamo zemljo, tem več plevela zatremo. Spodrezan plevel se posuši, a od njega se zatrosi seme, ki nam daje zopet opravka. Dokler še okopavine ne obsenčujejo popolnoma zemlje in tako ne onemogočujejo obdelovanja, se mora gledati na to, da kolikor mogoče plevela zatré. Čim več plevela je, tem večkrat moramo okapati. Vsaka naslednja kop pa mora biti bolj globoka ko prva. To pa vsled tega, ker ima rastlina vedno več in vedno daljše korenine; zato pa ji moramo zemljo tudi vedno globlje rahljati. Če je zemlja dobro zrahljana, se lažje razgreje in pridelek je potem gotovo večji in lepši. Zato moramo težke in mrzle zemlje večkrat okapati ko lahke in tople.

Z okopavanjem se združuje od druge kope naprej osipavanje. Osipavanje se godi le počasi in ne sme biti nikdar tako močno, da bi zemlja pokrivala posamezne liste ali celo cele rastline. Če se to pri osipanju s pljugom zgodi, potem moramo iti za vsako brazdo in z roko odbrskati prst z rastline. Posebno ugodno je osipavanje pri krompirju, če smo ga prej dovolj globoko vsadili. Najboljše je namreč, če njivo, na katero mislimo saditi krompir, najprej popolnoma zravnamo in potem potegnemo plitve brazde. Ko smo krompir nasadili, zagrnamo brazde. Če se pokaže plevel, potem mora pomagati brana. Branamo pa lahko tudi še tedaj, ko se je rastlina že pokazala iz zemlje. Potem se začne obdelovanje s kopjo. Ta se opravi najboljše s takoimenovanim planetom. Po kope se začne osipavanje. Zato služi poseben osipalni pljug, pri katerem se deske dajo pregibati, tako da je brazda širja ali ožja.

Prvemu osipavanju sledi še drugo. Z osipavanjem se zakrije en del stebela, ki je drugače nad zemljo, s prstjo. Ta del požene nove korenine in na njih se tudi razvijejo krompirji. Zelo dobro je, da potegnemo brazde tako, da so od severa proti jugu, ker se potem vse brazde enakomerno ogrevajo. Seveda to ni mogoče na vsaki njivi.

S kopjo lahko odpravimo marsikako slabo lastnost zemlje ali vremena, pa tudi mnogo plevela se pri tem zatré. Če bi pa ljudje v graški okolici in drugod svoje njive bolj pridno okapali, se gotovo ne bi pokazal razen plevel tako pogosto in v tako velikih množicah, kakor sedaj.

Peter.

Pozor na hmeljevo uš!

Sedaj je prišel čas, da začnemo zatirati tega škodljivca. Lanski slab pridelek hmelja v mnogih nasadih na Vzhodnjem Štajerskem — ki sta ga zakrivila uš in pa sajavost — nam je še vsem v prav živem spominu. Ali se naj to tudi letos zgodi. Ne! To ni potrebno in se tudi ne bo zgodilo, če se vsi hmeljarji pravočasno obrnejo zoper tega škodljivca.

Hmeljeva uš sedi namreč v gostih kupih na spodnji strani peres in večkrat tudi na vrhu mladik, izsesava s svojim rilcem hmeljev sok in stori tako, da se listi najprej zvijejo, potem pa posušijo. Poleg tega izločuje ta uš neko limasto, lepljivo, sladko tekočino, ki pada na spodaj stoječe liste, zabranjuje njihovo dihanje in dela ugodna tla za razne škodljivce*, tako da je nekteri hmelj, ki je zelo ušiv, naravnost, kakor bi bil sajast. Hmeljeva uš se ravno tako razvija in ravno tako živi, kakor uši na sadnem drevju. Samo to je še hujše, da se neznansko hitro plodi in da nastopa v velikih množicah. Tudi imajo nekatere uši perotnice in tako lahko postanejo v kratkem času celi nasadi ušivi.

Zato se naj vsak hmeljar za časa pobriga, da ne bo potem prepozno, kakor je bilo lani. Hmeljeva uš se lahko kmalu zatré, če škropimo nasad z 1% tobakovim izvlečkom in mazilnim milom; škropiti pa se mora zelo vestno. Mešanica za škropljenje se pripravi na sledeči način. Na 100 litrov vode se vzame 1 liter tobakovega izvlečka in najmanj 1/2—1 kg mazilnega mila. Vedno pa se naj pripravi samo toliko mešanice, kolikor je ravno tisti dan rabimo. Z drevesnimi ali trsnimi škropilnicami se potem nasad poškropi in sicer se mora pri tem gledati na to, da zadenemo uši, ki sedijo na spodnji strani listov. Ker s prvim škropljenjem nikakor ne moremo pokončati vseh uši in ker se lahko priklatijo uši tudi od drugod, se mora škropljenje ponoviti vsaj vsakih 6—8 dni.

Da pomaga škropljenje s tobakovim izvlečkom tudi v zadnji sili, to so pokazali lanski poskusi v Ilcu, Fürstenfeldu, Burgavu in Pischelsdorfu. Škropljeni nasadi so ostali lepi zeleni in so tudi dali lep pridelek.

Tudi posestnik gospod Anton Ilzer v Bašnu pri Pischelsdorfu povdarja važnost škropljenja in pravi v pismu, poslanem uredništvu našega lista, da je s škropljenjem popolnoma premagal trtno uš in da je dobil od 450 kolov nad 100 kg lepega hmelja, kar je gotovo lep pridelek. Ilzer pravi popolnoma pravilno, da se mora s škropljenjem pravočasno začeti in ne čakati, da je nasad že popolnoma okužen. Tudi je moral nekatere partije škropiti med cvetom, a ni opazil, da bi to cvetu kaj škodilo. Opazil je samo, da sta se cvet in rastlina lepo razvijala.

Tobakov izvleček naj se kupuje vedno v dozah po 5 kg, ker pride na ta način ceneje. Dobi se lahko v vsaki trafiki. Mazilno milo se dobi tam, kjer navadno milo.

Podrobnejša navodila o porabi tobakovega izvlečka daje mala knjižica, ki jo

* Tukaj opozarjamo na članek v prejšnji številki „kako naj zatiramo hmeljevo uš“? str. 100.

za 20 v lahko vsakdo dobi v pisarni štajerske kmetijske družbe, Gradec, Stempfergasse 3/II.

K. Grössbauer.

Sušenje krompirja in njegov pomen za kmetijstvo v sedanosti in bodočnosti.*)

Poseben odtisek, ki je izšel pod tem naslovom kot ponatis ravno tako imenovanega članka v „Wiener landwirtschaftliche Zeitung“, podaje v razširjeni obliki predavanje, ki ga je imel gospod pisatelj pri poučnih tečajih za praktične kmetovalce na visoki šoli za kmetijstvo na Dunaju pretečeno leto 1906.

Pisatelj povdarja najprej veliko rodovitnost krompirja in navaja številke iz Behrendovega spisa: „Narodnogospodarski pomen krompirja“, po katerem se je pridelala v Nemčiji v letih 1896. do 1901. na hektarju sledeča množina živil:

letnega žita	8.2	meterskih stotov
zimskega žita	11.4	„ „
letne pšenice	12.8	„ „
zimske pšenice	14.1	„ „
krompirja	27.5	„ „

Iz teh števil se vidi, da daje krompir dva- do trikrat toliko živil, ko kateri drugi sadež. Še jasnejše nam postane to razmerje, če pomislimo, da daje žito na hektarju okoli 930 kg, krompir pa 2370 kg; tudi je krompir zelo hvaležna in razmeroma glede gnojenja precej skromna rastlina, ki dobro izrabljuje hlevski in zeleni gnoj.

Če bi se torej odslej naprej pridelovalo manj krompirja, bi to pomenilo za narodno gospodarstvo precej občutno škodo.

Da se dá pri krompirju doseči še večji pridelek, kaže Cluss pri sorti „Richters Imperator“, ki daje do 477 meterskih centov na hektarju. Poprečen pridelek v Nemčiji je znašal v letih 1898.—1902. 129.6 meterskih stotov na hektarju, kar daje 7.37 meterskih stotov na vsakega prebivalca.

V Avstriji je znašal poprečen pridelek v letih 1894.—1902. le 99.8 meterskih stotov in na Ogrskem celo 78 meterskih stotov.

Pisatelj pravi, da porabi vsak prebivalec okoli 200 kg krompirja za jed; ker prebivalstvo vedno bolj raste, mora se tudi vedno bolj širiti pridelovanje krompirja.

Tudi tehnično se bo krompir v prihodnje lahko še bolj rabil, ko doslej, dasi niso za pridelovanje špirta zanj razmere v Avstriji tako ugodne ko v Nemčiji. Izvažajo se krompirja tako malo, da skoro ne pride v poštev; svežega krompirja se ne skrmi mnogo in se ga tudi ne bo več.

Treba bode torej, da se preostanek, ki bo gotovo ostal, če se bo leto za letom pridelovalo več krompirja, pripravi na nekak način tako, da bo trajna hrana.

Ljudje so začeli že v začetku 19. stoletja misliti na to, da bi krompir sušili in ga tako storili dalje porabnega. Ker se je v letu 1901. pridelalo na Nemškem zelo mnogo krompirja, je razpisala nemška

* Po knjigi dr. Adolfa Clussa, rednega profesorja kmetijske in logarske kemične tehnologije. Dunaj 1906. Založil Hugo Hitschmann.

kmetijska družba nagrade za najboljši način sušenja krompirja. Pogoji so bili sledeči: krompir mora biti v zraku posušen, ne sme imeti več ko 14% mokrote in stroški ne smejo presegati 40 v za meterski stot surovega krompirja. Mnoge tvornice so nato zgradile posebne sušilnice, ki so se dale zelo dobro rabiti.

Od različnih načinov so bili oni še najboljši, pri katerih se je sušil krompir s kurilnimi plini, pomešanimi z zrakom.

Nadalje se je pokazalo, da ni treba krompirja posušiti do 14%, ampak da je trpežen že tudi tedaj, če ima 17 do 19% vlage v sebi.

Pisatelj opisuje potem različne načine sušenja in govori nazadnje o vporabi posušenega krompirja za hrano, krmo in tehnične namene.

Suh krompir bo bolj poraben za vse živali ko surov; poskusi so že pokazali, da se lahko pri govedu in svinjah poparjen krompir z uspehom nadomesti s suhim. Pri volih je lahko tekmoval glede količine škroba s koruznim zdrobom, tako, da lahko pričakujemo, da bo suh krompir kot krma izpolnil nade, ki jih stavimo vanj.

Kot človeška hrana si bo pridobil suh krompir vedno več veljave; to so posebno pokazale izkušnje, ki so jih delali Nemci pri vojski in mornarici; zmlet se lahko primesi kruhu in speče. Tudi pri izdelovanju drožic se lahko z uspehom rabi.

Cluss posname nazadnje vse prednosti posušenega krompirja in pravi:

1. da ne daje škode, ki jo dajejo sicer zelo vodena živila;
2. da se da shraniti, kakor dolgo je treba;
3. da ne izgubi, če leži, ničesar;
4. da je za prevažanje zelo cen;
5. da ima isto redilno vrednost, ko surov krompir;
6. da zabranjuje živinske bolezni;
7. da pospešuje mast in mleko;
8. da povzroči, da se izenačijo leta dobrega in slabega pridelka;
9. da omogoči prihranitev umetnih živil in
10. da napravi kmetijstvo popolnoma neodvisno od trgovine z umetnimi živilii.

Izlet udeležencev mednarodnega logarskega in gospodarskega kongresa na Dunaju na Štajersko.

Pod vodstvom podpredsednika c. kr. štajerske kmetijske družbe, Thunharta, so priredili udeleženci večdneven izlet na Štajersko, ki je bil pravo poučno potovanje. Med drugim so obiskali tudi vzorno urejeno kobilarno knezov Schwarzenbergov pri Muravi; tam se redi tudi zelo izvrstno in vzorno simentalsko govedo. Ta reja ima pred vsem ta namen, da se s pomočjo planš zredijo dobri plemenski biki, ki gredo potem na Češko, kjer imajo knezi Schwarzenbergi velika posestva. Da pa se ne skvari z vednim domačim križanjem kri, pridejo biki na posestvo v Muravi naravnost iz Švice. Ta pasma, ki se vzgoji na ta način, daje mnogim zelo dobrega, mastnega mleka. Tam je okoli 250 goved, med njimi 90 krav in 46 mladih bikov; vsa živina pa je v tako dobrem in vzornem stanju,

da se lahko meri s švicarsko. Ravno tako vzorno se tam tudi goji svinjereja. Da se planše kolikor mogoče dobro in popolno izrabijo, imajo na njih okoli 90 koz iz savinjske doline, o katerih se tudi lahko reče, da dajejo mnogo in dobrega mleka.

V Muravi je tudi državni žrebec; tam je tudi mnogo plemen domačega pinegavskega plemena in planinskih šekov, ki so močni, lepo razviti in za tamošnje strmine zelo primerni. Udeleženci so obiskali tudi žrebca, ki je nastavljen pri gospodu Schneiderju v Muravi. Posebno Francozi, a tudi gospodarji iz Nemčije se niso mogli kar nagledati te lepe živali. Tudi so hvalili, da se konj vendar tako lepo obrača in hitro giblje, dasi je precej težek in močen.

Razstava konj na Dunaju tekom mednarodnega kongresa, na katero so poslali skoro le kupci konje, ni naredila najboljšega vtisa in je avstrijski konjereji več škodovala ko koristila, ker ni pokazala, kako lepe živali imamo.

Ker je bilo vreme zelo lepo, se je pokazala lepa Zgornja Štajerska v vsej svoji naravni lepoti; udeleženci je kar niso mogli prehvaliti. Obiskali so še tudi vzgajališče marijadvorske pasme pri gospodu Zedlacherju pri Neumarktu. Gospodu Zedlacher je bil tako prijazen, da je najprej pokazal svoja mlada žrebeta, ki so v vsem podobna žrebcu, od kterega so in o kterem smo malo bolj više pisali. Marijadvorsko pleme, ki se menda nikjer ne goji tako vzorno, kakor ravno tu, je v polni meri zaslužilo hvalo, ki so mu jo dajali obiskovalci. Gospod Zedlacher je še razložil cel obrat svojega gospodarstva in razkazal gospodarska poslopja, stroje in orodja, ki so jih udeleženci natanko ogledali. Udeleženci tega poučnega potovanja, ki so bili skoro iz vseh delov sveta, so dobili po pravici najboljše vtise o racionalnem gospodarjenju na Štajerskem in so, zahvaljujé se za ljubeznjivo vodstvo, zapustili v najboljšem razpoloženju zeleno Štajersko. Thunhart.

Iz razprav osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem

Seja dne 11. junija 1907. Začetek ob 10. uri predpoldne.

Navzoči so sledeči gospodje: predsednik ekselencija Edmund grof Attems, prvi podpredsednik Henrik vitez Plesing, zastopnik visoke vlade dvorni svetnik vitez Hammer-Purgstall, in 15 članov osrednjega odbora.

Predsednik pozdravi navzoče in naznani, da je povabil deželnega veterinarnega poročevalca, naj se v smislu § 32 pravil družbe udeležuje sej osrednjega odbora. Gospod poročevalec se je odzval vabilu, zato ga pozdravi gospod predsednik kar najpristrčneje in ga prosi, naj po možnosti dela za prospeh štajerske kmetijske družbe. Gospod veterinarni poročevalec Januschke se pristrčno zahvali za pozdrav in zagotavlja, da se bo po svojih močeh trudil za povzdigo štajerske živinoreje in da mu veterinarno nadzorstvo ne bo samo ob sebi namen, ampak da bo delal nato, da spravi to nadzorstvo v soglasje s štajersko živino-

rejo. Tej izjavi je sledilo živahno odobravanje.

Predsednik naznani potem, da so se opravičili od današnje seje sledeči gospodje: Adolf Czeicke, Rudolf Dehne, Jožef Holzer, Jožef Lenko, Jožef Reitter in Jožef Sutter.

Potem dá krožiti zapisnik zadnje odbove seje in preide nato na dnevni red.

Najprej se sklepa o poročilih in predlogih odseka za živinorejo in mlekarstvo.

a) Splošna zveza gospodarskih zadrug na Avstrijskem na Dunaju ponuja knjigo o splošnih trgovskih običajih pri prometu s surovim maslom. Poroča član osrednjega odbora gospod Rihard Klammer.

Ker ima knjiga namen, varovati one, ki izdelujejo surovo maslo in skrbeti za reelno trgovino s surovim maslom, kakor tudi povzdigniti izdelovanje dobrega in čistega surovega masla, stavi poročevalec sledeči predlog: „Osrednji odbor naj se izjavi na ta način, da ne ugovarja splošnim navadam, ki so običajne pri prodaji surovega masla na Dunaju in zato prosi Splošno zvezo gospodarskih zadrug na Dunaju, naj mu prepusti 100 iztisov te knjižice, da jih lahko razdeli med one, ki se zanimajo za to stvar.“ Predlog se sprejme.

b) Odgovor komitéja za graški jesenski sejem glede naše udeležbe a prireditvijo ogledovanja in razstave živine. Poroča član osrednjega odbora gospod Rihard Klammer.

Za to poročilo je bil določen gospod član osrednjega odbora Rudolf Dehne; ker pa se ni mogel udeležiti te seje osrednjega odbora, poroča gospod Klammer o stanju obravnave v komitéju za graški jesenski sejem, o udeležbi družbe pri tem sejmu s prireditvijo ogledovanja in razstave štajerske živine in s pogodbo med sejmskim komitéjem in družbo, ki temelji v prvi vrsti na tem, da bo dal komité na lastne stroške postaviti hlev v obliki šotora za 150 glav živine, ki ga bo postavila tvrdka Elsinger na Dunaju. Ta hlev dá komité družbi na razpolago in razen tega še 3.000 K za druge stroške, ki jih bo imela družba z razstavo. Izvedba cele razstave, nadzorstvo nad njo in uprava hleva pa leži v rokah osrednjega odbora. K sejmu, ki jih bodo imeli delegati osrednjega odbora za to razstavo, bosta prihajala tudi gospoda ravnatelja Edvard Keil in Franc Springer, ki jih je sejmski komité imenoval v ta namen. Predlogi, ki se bodo tam stavili, so sledeči:

1. poročilo o pogajanih se vzame na znanje,

2. komité za razstavo naj se, kakor hitro je mogoče, konstituira,

3. dr. Schuppli je prošén, naj začne s podporo in pomočjo gornještajerskih članov komitéja takoj izbirati primerno živino za razstavo in naj poda tvrdki Elsinger sporazumno z razstavnim odborom in komitejem graškega jesenskega sejma načrte za notranjo uredbo hleva, ki ga bo tvrdka postavila.

Vsi ti predlogi se sprejmejo.
c) Poročilo visokemu deželnemu odboru glede prošnje okrajnega zastopa Ljutomer, naj se okraj Ljutomer določi kot plemenski

okoliš za pinegavsko pasmo. Poroča glavni tajnik.

Poročevalec govori na kratko o živinorejskih razmerah v ljutomerskem okraju in priporoča, da sprejme osrednji odbor sledeči predlog kot sklep: „Osrednji odbor naj ne priporoča sklepa okrajnega zastopa v Ljutomeru visokemu štajerskemu deželnemu zboru v potrditev. Naj uvažuje resnične živinorejske razmere, ki vladajo v tem okraju in ki jih je poročevalec opisal ter naj samo izjavi, da je, kakor te razmere danes stoje, prezgodaj, da bi se določil že sedaj ljutomerski okraj kot plemenski okoliš za katerokoli pasmo. Deželni odbor naj varuje marijadvorsko pleme, ki ga gojijo vse bikorejske zadruge v tem okraju in naj še čaka nekaj let, ker potem bo konkurenca med obema pasmama gotovo že končana. Potem bodo tudi razmere že take, da se bo lahko storil kak sklep. Predlog se sprejme.

d) O letnem poročilu kontrolnega društva za mleko v Razvanji pri Mariboru. Poroča glavni tajnik.

To društvo, ki je prvo štajersko kontrolno društvo za mleko, ima 22 članov in 871 krav. Donesek za vsako kravo znaša 2 K, letni donesek, kterege pa so kmetski člani oproščeni, 20 K. Povprečno je dala vsaka krava 2485 kg mleka; vsak kilogram mleka je stal v letu 1904.—1905. 12:3 v, v letu 1906.—1907. pa 9:8 v, torej za 2:5 v manj. Vzrok tiči pač v tem, da je nadzorovanje zelo skrbno in da se krave pridno izbira, tako da je material vedno boljši. Delo tega društva je zelo hvaležno in želeli bi bilo samo, da bi se kmetski posestniki še v večji meri zanimali za to podjetje. Poročevalec predlaga zato, da se sprejme sledeči predlog živinorejskega odseka:

Letno poročilo kontrolnega društva v Razvanji se sprejme s priznanjem za skrb, ki jo ima društvo za povzdigo in poboljšanje mlekarstva, na znanje. Predlog se sprejme.

Nato poročila glavni tajnik o izvajanju sklepov, ki jih je storil 84. redni občni zbor kmetijske družbe. Po daljšem in natančnem posvetovanju sklene osrednji odbor, da bo nekatere teh sklepov izvršilo vodstvo samo v najkrajšem času. Druge sklepe, ki so taki, da se morajo prej o njih posvetovati razni strokovni odseki, bo osrednji odbor predložil svojim strokovnim odsekom, da se o njih posvetujejo in stavijo primerne predloge.

Za sklepe, ki zadevajo družbo samo, se izvoli poseben odbor, sestojec iz celega vodstva družbe in člana osrednjega odbora, viteza pl. Eckerja. Za sklepe, ki se tičejo rešitve in zboljšanja delavskega vprašanja, se izvoli odbor 7 članov, ki sestoji iz predsednika in članov osrednjega odbora Rudolf Dehne, Rihard Klammer, dr. Erik Klusemann, Kašpar Riemelmoser, Leo Zedlacher in Franc Zweifler.

Poročilo in predlog odseka za planšarsko gospodarstvo. Poroča član osrednjega odbora gospod Binder.

Poročevalec poročila čisto na kratko, da je šlo v seji odseka za planšarsko gospodarstvo, ki se je vršila dne 5. junija, za dve reči. Najprvo se je sklepalo o dostavi različnih prošenj za podporo

dotičnim poročevalcem, na drugi strani pa se je moralo izreči odobrenje deželnemu odboru glede uredbe in odprave servitutov v planinah. Dasi se ta posvetovanja še niso mogla končati, se je vendar že pokazalo glavno načelo, da se mora odkup izvršiti le v redkih slučajih in da je navadno najboljša nova uredba. Končno pa se bo moglo o teh stvareh sklepati šele v seji, ki se bo vršila meseca avgusta.

Poročilo se vzame na znanje.

Odobritev visoki c. kr. namestniki o izvrševalnih določbah k novi hmeljevi provenijenčni postavi. Poroča glavni tajnik Juvan.

Ta poročila, da so sicer že došla mnenja strokovnih društev v Žalcu in Fürstenfeldu, kjer izražajo ta društva svoje želje, gospod član osrednjega odbora Sutter lahko torej o tej stvari v prihodnjih dneh enkrat poročila; zato se bo to poročilo stavilo na dnevni red prihodnje seje osrednjega odbora, kjer se bo tudi izprosilo naknadno odobrenje. Se vzame z odobravanjem na znanje.

Poročilo c. in kr. vojaški oskrbovalni postaji v Mariboru in Gradcu, kedaj je najprimernejši čas za kupovanje pod roko in kako bo letos žetev. Poroča član osrednjega odbora dr. Klusemann.

Ker je zahtevala vojaška oblast to poročila že za 8. junij, je bila pisarna prisiljena naznaniti poročevalčeve predloge prej vojaški oblasti, ko jih je osrednji odbor odobril. Zato ne more poročevalec natanko poročati, ampak lahko vso stvar samo v glavnih potezah obriše in prosi za naknadno odobrenje.

Za kupovanje pod roko je javil kot najugodnejši rok oktober-februar. Žetev pri prvih zimskih setvah se je označila kot srednje dobra, pri letnih setvah glede slame in zrna dobra; seno se je z ozirom na lepo vreme, ki ga pričakujemo, označilo kot zelo dobro.

Se vzame z odobravanjem na znanje.

Poročilo o nakupovanju plemenskih svinj na Nemškem. Poroča prvi podpredsednik vitez pl. Plessing.

V prvem tednu po Veliki noči sta kupila poročevalec in gospod deželni potovalni učitelj Jelovšek Martin v najboljših plemenskih postajah v Nemčiji 7 merjasev in 2 prasici v skupni ceni za 5106 K. Od te svote je že odšteti 471 K 40 v, ki sta jih morala dva voditelja plemenskih postaj vrniti za dve plemenski prasici. Na razpolago je bilo za ta nakup 5500 K (iz rezervnega fonda za nakup 3000 K, naknadna podpora c. kr. poljedelskega ministrstva 2000 K in podpora štajerske hranilnice 500 K). Poročilo se vzame z odobravanjem na znanje. Poročevalec predlaga, naj se preostanek 394 K dene rezervnemu fondu za nadaljnja nakupovanja. Tudi ta predlog se sprejme. Nadalje poročila poročevalec vitez pl. Plessing o dopisu iz samostanskega upravnega vodstva v Št. Lambertu na Zgornjem Štajerskem z dne 10. junija. Tamošnji merjasec „Herold“ je poginil, ker je stari merjasec „Hell“ udrl iz svoje staje, prodrl v „Heroldovo“ in ga do smrti oklal. Vodstva štacije pa ne zadene nobena krivda, ker je bil obod iz desek trden in ker se je zgodil

napad ob času, ko ni bilo nobene služinčadi zraven. Zaradi tega priporočila poročevalec, naj se ne ugodni prošnji vodstva samostanske uprave, da se vrnejo stroški za mladega merjasca, pač pa se naj upravi priporočila, naj se obrne na deželnega potovalnega učitelja gospoda Martina Jelovška, ki bo gotovo rad posredoval pri nakupu novega merjasca.

Se vzame z odobravanjem na znanje.

Izjava visoki c. kr. namestniki glede načina, kako se naj pokončujejo divje živali s strupom. Poročila član osrednjega odbora Roman Neuper.

Poročevalec govori obširno o tej stvari in stavi sledeče predloge:

Osrednji odbor naj sklene, da se navetujejo c. kr. namestniki z ozirom na njen dopis sledeče spremembe, oziroma dostavki k odredbi z dne 20. julija 1885, dež. zak. št. 14:

K točki 1., kjer se pravi: „da se prijavi oseba, ki ima ta posel“ naj se dostavi: (in ki mora prinesiti potrdilo dotičnega županstva, da se ji lahko zaupa in da je posebno sposobna za nastavljanje strupa); zato pa se naj črta: „ki mora imeti potrebno zanesljivost za polaganje strupa“. Če prosilec za strup mogoče hoče imeti kako osebo, ki ni sposobna za polaganje strupa, potem mora občina naznaniti politični oblasti vzrok, zakaj se je prošnja odklonila.

Pri točki 2. naj se k odstavku g še dostavi sledeči odstavek h:

h) Polaganje strupa se sme ob javnih stezah in pešpotih in tudi stanovaliških vršiti le v oddaljenosti 200 m.

Na krajih, kjer hodi zelo mnogo ljudij, se naj ta oddalja od slučaja do slučaja določi sporazumno z občinskim predstojništvom.

Zastopnik vlade c. kr. dvorni svetnik vitez pl. Hammer-Purgstall omeni, da so določbe glede polaganja strupa tako oprezno sestavljene, da se ne more zgoditi nobena nesreča, če se pri polaganju vedno ravna po teh določbah. Žalibog se je v zadnjem času marsikaj spremenilo glede veljavnosti teh določeb. V prvi vrsti pač to, da se zdi, da so z novo lovsko postavo in z novo postavo, ki jo je sklenil deželni zbor glede oddaje lova, vse postave in določbe, ki se tičejo lovskih stvari, torej tudi pokončevanja divjačine, odpravljene. Zato mora uvesti nove naredbe in pri tem ji bodo nasveti gospoda poročevalca zelo dobro došli in vlada se bo gotovo ozirala na nje. Le glede skušnje popolne sposobnosti za polaganje strupa, ki jo predlaga gospod poročevalec in ki bi jo izvrševal občinski predstojnik, misli, da je to lahko povod nesporazumljenjem med imetnikom lova in županom; zato veruje in pričakuje, da se bo v poročilu c. kr. namestnije opustila ta zahteva.

Poročevalec je pripravljen opustiti to zahtevo, če je tudi osrednji odbor z njim vred istega mnenja. Pri glasovanju se sprejme drugi predlog, prvi pa, gledé dokaza o posobnosti za polaganje strupa, se odkloni.

Glavni tajnik prečita potem več dopisov, n. pr.:

Vabilo na udeležbo pri kmetijski razstavi v Št. Pöltenu, dopis avstrijske cen-

trale za varovanje kmetijskih in logarskih koristi o odstopu predsednika viteza Auersperga, prošnja društva za rejo domačih zajcev v Gradcu, naj se mu priznajo kolajne in odlikovanja v denarju in naj se mu izposluje podpora od c. kr. poljedelskega ministrstva, da se more udeležiti razstave o priliki graškega jesenskega sejma. Prva dva dopisa se vzameta na znanje, o tretjem pa se sklene, da bo kmetijska družba podpirala to prošnja pri visokem c. kr. poljedelskem ministru.

Član osrednjega odbora dr. Klusemann poroča kot član aprovizijskega sveta mesta Gradec o prvi seji, ki jo je imela ta korporacija in v kateri se je marsikaj zanimivega obravnavalo. Obžaluje samo, da se mesno vprašanje, s katerim se je začel pečati aprovizijski svet, tako zavlačuje. Nehote se vsiljuje človeku mnenje, da ta aprovizijski svet ne bo izpolnil vseh lepih nad, ki so se stavile vanj.

Poročilo se vzame na znanje.

Predsednik poroča potem o porabi ustanove patra Udalrika Praha, ki je imela v začetku 1000 gld. nominalne vrednosti in sicer 4·2% srebrne rente, ki pa je narastla počasi z obrestmi v znesku 1120 K na svoto 3120 K. Ustanovnik je določil to podporo za povzdigo živinoreje, oziroma za podeljevanje kolajn in nagrad za murodolsko, muricodolsko in marijadvorsko pleme, oziroma splošno za gospodarske namene na Štajerskem. On predlaga, da se za to kupijo državni papirji in da se vsakoletne obresti 120 K porabijo vsako leto za tri nagrade o priliki ogledovanja živine imenovanih pasem na ta način, da pridejo počasi vsi okraji Gornje Štajerske na vrsto.

Predlog se sprejme in tajništvu se poveri naloga, da izdelava načrt za razdeljevanje.

Član osrednjega odbora Jožef Kappel naznani, da je sklenila graščina Wasserberg, ki je sedaj last grofa Montjoy, z nekim lesotrčcem pogodbo, ki mu daje pravico, da, kakor se govori, poseka vsako leto 30.000 do 40.000 m³ lesa in da je baje politična oblast že dala svoje dovoljenje k tej pogodbi. Če je to res, potem pomeni taka pogodba veliko nevarnost za povodnji, usade i. t. d. Torej predlaga, da se vpraša visoko c. kr. namestnijo sledeče:

1. ali se je sekanje že dovolilo?

2. ali se je prodložil načrt gospodarstva?

Dvorni svetnik vitez pl. Hammer-Purgstall izjavi, da bo delal na to, da se bo, kakor hitro pride to vprašanje na namestnijo, od strani c. kr. namestnije storilo vse potrebne korake, pozvedbe in odredbe.

Član osrednjega odbora Roman Neuper potrди besede poročevalca in prosi slavno c. kr. vlado, naj posveti tej zadevi posebno pozornost. Nato se sprejme predlog poročevalca Kappla.

Član osrednjega odbora vitez pl. Ecker prečita nato dopis mariborskega perutninarskega društva, ki očita perutninarskemu odseku po krivem marsikaj, ki je, kakor on mēni, naslovljen na napačno adresu in ki bi se prej tical prvega štajerskega perutninarskega društva.

Član osrednjega odbora dr. Klusemann opozarja na brošuro gospoda vseučiliškega profesorja dr. Mischlerja in dr. Wimberskega, ki je izšla s podporo visokega c. kr. poljedelskega ministrstva in ki govori o kmetijskih poslih na Štajerskem. Končni sklepi so po njegovem mnenju popolnoma nasprotni resničnim razmeram, ki vladajo v tej stvari, na Štajerskem in zato se mu zdi potrebno, da se na to odgovori. Predlaga torej, da se predloži ta brošura odseku šestih za posvetovanje o delavskem vprašanju, da se o njej izjavi.

Član osrednjega odbora baron Ecker potrди izvajanja predlagatelja in podpira predlog.

Član osrednjega odbora dr. Leuschner naznani, da se pelje skozi prvo štacijo južne železnice na Spodnjem Štajerskem vsak teden 2000 izseljencev.

Nato se predlog sprejme.

Glavnemu tajniku se podeli za en mesec dopust, da se more zdraviti.

Nato se odobri zapisnik 704. seje in predsednik sklene ob 1/2 2. uri popoldne sejo.

Gospodarske drobtine.

(Notranjec.)

Solnce osmodi

lahko nežne gnojakeve sadike. Začetskoma naj zato leži pri prezračevanju slamnica na oknih. Pozneje odpiramo gnojak širje, po noči in po dnevi ga ne zakrivamo več. Previdno ravnanje je tu na mestu.

Valenje.

Koklja naj sedi na mirnem kraju, da je druge kokoši ne motijo. Koklja naj dobi jesti le suho krmo. Podložimo ji najboljše le kakih 13 jajc. — 6. dan potem, ko je koklja pričela valiti pregledamo jajca v temnem prostoru. V to svrhu naredimo v črn papir luknjo jajčje oblike. Jajce držimo za papirjem pred lučjo. Če je jajce čisto, ni oplojeno, pač pa, kakor se lahko prepričamo, še za kuho porabno. Če zapazimo v jajcu temno progo in črno premikajočo se piko, se pišče že razvija. To preizkušnjo posebno priporočamo, če vali koklja kupljena jajca ali če imamo za več kot 10 kokoši samo 1 petelina.

Sadno drevje.

Kdor hoče dobiti mnogo sadja, naj gnoji drevje dvakrat na leto. Prvič gnojimo drevo, kadar ima kot lešnik debele sadove. Izkopati je treba krog drevesa pol metra globoke luknje, ki naj bodo pri velikih drevesih več kot meter, pri majhnih pa pol metra oddaljene od debla. V te luknje denemo gnoj, ki smo ga napravili iz kravjeka, gnojnice in apna. Potem pokrijemo te luknje z zemljo. Drugič gnojimo drevesa jeseni. Takrat prekopljemo zemljo 75 cm oddaljeno od debla in gnojimo s starim kravjekom in apnom. Ta gnoj je treba pokriti z zemljo, ležati pa ne sme bolj globoko kot 20 do 30 cm v zemlji. Kdor tako gnoji drevje, bo kmalu spoznal, da dobi več sadja, ker malo sadje ne odpade. Poskusiti je treba, vsaj pri enem samem drevesu. Vspeh bo učil, koliko premorejo gnoj, gnojnica in apno.

Če izvozimo gnoj,

moramo odrezavati gnojišče od zgoraj navzdol, da se gnoj z vrha, ki je še slamat, pomeša s spodnjim. Napeljeni gnoj je najboljše precej raztrositi. Kjer pustimo kupčke delj časa ležati, rastejo vsi sadeži preveč dobro, žito celo poleže na takem kraju, na drugih mestih pa le slabo raste, ker ostane zanje le izpran gnoj.

Kaj dosežemo, če skrbimo za drevesca.

Posestnik s kmetov piše: Na vrtu imam pritlikovo hruško, ki je bila pred 7 leti vsajena. Prvo leto je imela par cvetov, a ti se niso razvili v sad. Ker se za drevesce nihče ni brigal, je bilo čez par let že popolnoma podivjano. Spomladi niti cvetelo nivoč. Leta 1903. je prišlo drevesce v mojo last. Najprej sem ga obrezal, potem sem skušal tla krog njega poboljšati. Krog in krog sem prekopal zemljo, napravil jarek in ga napolnil s starim kravjekom. Ta jarek nisem napravil blizu debla, ampak tam, kjer se skončujejo najmanjše koreninice drevesa. Zrahljal sem zemljo še parkrat in že drugo leto videl, da drevesce mnogo lepše raste. Poleti sem drevesce še enkrat obrezal. Kako vesel sem bil, ko sem zapazil, da so se začele razvijati na hruški sadne veje, ki so kazale, da bodo kmalu rodile. In res! Leta 1905. se je po 6 letih na drevescu zopet razvilo cvetje, leta 1906. pa sem dobil od drevesca že kakih 100 hrušk. Letos upam doseči isto.

Zalivanje sadnega drevja

upliva jako ugodno na sadno letino. Kjer zalivamo v suši sadno drevje, tam obdrži to sad mnogo boljše in odpade samo, kar ga je preveč. Kdor hoče imeti dobro sadno letino, ta naj sadno drevje večkrat zalije. Ne zadostuje pa, če poškopimo zemljo okoli drevja samo površno, marveč zaliti je toliko vode, da se tudi spodnja zemeljska plast namoči. V vodo je dobro deti nekoliko gnojnice.

Potrata v gospodarstvu.

Kdor pušča gnojnico odtekati z gnojišča, je skrajno malomaren gospodar ali pa ne ve, koliko je vredna gnojnica. Scalnica sama je že bogata dušika, gnojnica pa ima v sebi še snovi iz gnoja, ki jih je raztopila v sebi.

Izvlaček iz poljedelskih poročil.

Da, da, vročina! Če me je kdo v preteklem vročem poletju vprašal:

Kaj bi, posebno pri delu na polju, proti hudi žeji storil, tedaj sem mu priporočil, kar s tem vsem mojim bralcem priporočam; poskusil je in se mi zahvalil za dober svet in se nadejam, da bode marsikteri bralec teh vrstic, čeprav samo v mislih, storil isto, ako poskusi sam.

Vzemi, sem mu rekel, 1 liter vode, primešaj ji jedno polno žlico, približno 15—20 gramov „Franckovega“ pridatka h kavi, kterege ima tvoja žena itak v kuhinji, in kuhaj to dobrih 5 minut, potem postavi ta prevretek na stran za 5 minut da se sčisti, na to pa odliv prevretka postavi v klet da se shladi (če ti bolje ugaja, lahko prideneš nekoliko sladkorja) in ga vzemi potem v steklenici s seboj na polje. Najbolje je, če steklenico zagrebeš na kakem senčnatem prostoru, potem bode ta okrepujoča pijača ostala dolgo časa hladna.

Ako si žejen, popij precejšnji požirek tega mrzlega „Franckovega“ prevretka in čudil se bodeš, da te žeja ne bode zopet nadlegovala dolgo časa.

„Franck“ torej ni samo najboljši pridelek h kavi, ker kot tak je itak splošno poznan, temuč tudi prav primerno sredstvo za žejo. 209—3

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z. o. p.

Gradec, Franzensplatz št. 2.

I.

Zapisnik

VII. rednega zborovanja „Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem“, ki se je vršilo 6. junija 1907 ob 11. uri predpoldne pod predstvom načelnika nadzornega sveta, ekselence deželnega glavarja Edmunda grofa Attemsa v deželnem dvorcu štajerskem v Gradcu.

(Nadaljevanje.)

Zastopnik zveze, gospod Franc Barta, izvaja sledeče:

Poročilo, ki je določeno v pravilih zveze in ki obsega vse zvezino poslovanje v poslovnem letu 1906., se že nahaja v rokah odposlancev. To poročilo obravnava natanko upravo zveze in sledeče poslovne stroke: revizija, promet z denarjem, uporaba sadja in knjigovodstvo. Zato je menda upravičeno, da natančneje pokažemo na to poročilo.

Splošno se lahko z veseljem konstatira, da je zveza v pretečenem letu napredovala v vsem, v upravi, v poslovanju posameznih strok in v razširjenju organizacije.

Neprenehoma se delovanje zveze razširja, to pa vsled tega, ker ji prihaja vedno več članov (v letu 1906. jih je prišlo kar 24 novih), in ker stremi vodstvo zveze vedno za tem, da deluje na korist kmetovalcev. Dosedanji uspehi v poslovanju z blagom in natančnost pri vravnavanju vedno bolj se razvijajočega prometa z denarjem in blagom nas navdajajo z najboljšimi upi za bodočnost. Vse to nam je namreč dokaz, da so uredbe, ki jih je zveza počasi upeljavala, primerne in da se bo na tej trdni podlagi odslej lahko in varno razvijalo delovanje zveze, ki bo vedno stremelo za tem, da zastopa gospodarske in zadružniške koristi.

V to so nam najboljši dokaz uspehi zadnjih dveh poslovnih let, ki so omogočili, da so se lahko ustvarili prepotrebni rezervni zakladi, ki dajejo možnost, da se zveza lahko na vse strani krepko razvija v splošni prid in blagor. Dasi je zveza, kakor sledi iz povedanega, že nastopila pot, ki pelje k njenemu smotru in dasi koraka po tej poti krepko naprej, vendar se mora reči, da je zveza še vedno v začetku svojega razvoja in da se mora njena organizacija še zanaprej krepko razvijati. Zveza gospodarskih zadrug je delo in duševno dete štajerskega deželnega odbora, ki še vedno skrbi za njo; ravno tako je zveza dolžna hvalo c. kr. vladi, ki skrbi zelo pridno za zadružništvo na Štajerskem. Ravno visoka c. kr. vlada in štajerska dežela sta s svojo pomočjo omogočili razvoj primerne zvezinega delovanja, posebno pa sta podpirali vse zvezine gospodarske akcije; ta podpora mora tudi zanaprej ostati osigurana, če ne bo trpelo štajersko zadružništvo občutno škodo.

Splošno se mora povdarjati, da je revizijski oddelek svojo težavno nalogo, ki postaja tem bolj težavna, čim bolj se množi število zvezinih članic, dobro izvršil. Razen rednih in izrednih revizij je moral revizijski odsek poslovati še v mnogih drugih slučajih, n. pr. pri komisijah, če so bile potrebne generalne revizije, posredovati pri ustanovitvah in prvih uradnih dneh, preskrbovati različne poizvedbe i. t. d. Ravno tako je moral tudi revizijski odsek sestaviti obširno statistiko o delovanju, oziroma prometu in uspehih posojilnic sistema F. W. Raiffeisen v letu 1905.

Da se ta važna naloga vrši kolikor mogoče natanko, porabi zveza vsako priliko, da izpopolni način svoje revizije. Zato je poslala odposlanca na revizijske konference na prvo zadružniško avstrijsko zborovanje na Dunaju, ki se je vršilo v pretečenem letu za to, da se okrepijo in širijo zadružniške ideje in da se skupno posvetujejo skupne zadružniške zadeve. Revizijski odsek je poslal tje svoje zastopnike, da bi pridobil kaj za boljšo revizijo.

Mnogoletno koristno in uspešno delovanje vodje revizijskega oddelka, gospoda deželnega nadzornika Franca Senna, ki si je za uvedbo, oziroma razvoj rajfajzenovk na Štajerskem pridobil velike zasluge, je trpelo nekaj vsled boleznih omenjenega funkcionarja, ki se je v pretečenem letu še precej shujšala. Zato je visoki deželni odbor z ozirom na to dejstvo in ker se revizijski posli vedno bolj širijo, dodal zvezi v osebi oficijala pri deželnem knjigovodstvu gospoda Fridrika Strickerja še drugo, izvrstno revizijsko moč.

Delovanje gospodarskozadružniškega potovalnega učitelja za vinorejo Andreja Žmavca, ki je za prospeh zadružniških interesov Štajerske omogočeno s pomočjo potrebnih sredstev, ki jih daje visoko c. kr. poljedelsko ministrstvo, je tudi zelo uspešno. Gospod Žmavc predava na potovanjih, oskrbuje potrebne poizvedbe, sodeluje pri ustanavljanju in komisijonira pri prvih uradnih dnevih in pri reviziji.

Denarni promet se je tudi to leto zelo razširil. Stanje vlog, ki je znašalo koncem leta 1905 4,333.404-90 K, se je povzdignilo do konca leta 1906. na 5,966.410-59 K; torej znaša prirastek 37-68 od sto. Ker je nepotrebne kapitala zelo mnogo, se je moralo skrbeti, da se ta denar plodonosno naloži. Zato je stopila zveza v zvezo z graško podružnico osrednje banke nemških hranilnic. Današnje razmere so glede tega zelo ugodne, ker je nepotreben denar naložen popolnoma varno in dobro in je torej denarni promet popolnoma aktiven.

Kakor se je to priporočalo na zvezinem zborovanju dne 7. junija 1906, se je sklenilo s c. kr. poštno hranilnico po-

sojilo (Lombard) v znesku 300.000 K; od tega zneska dobi zveza nek dobiček pri obrestih, tako da je tudi tukaj namen te kupčije popolnoma dosežen.

Zvišanje obrestne mere, ki je bilo potrebno (s 1. januarjem 1905 se je zvišala od $4\frac{1}{4}$ — $4\frac{1}{2}$) in ki je veljalo za posojila produktivnim zadrugam in polmesečno računanje namesto a dato v denarnem prometu s posojilnicami se je koncem leta 1906. opustilo. Danes lahko dobe produktivne zadruge posojila zopet po $4\frac{1}{4}$ in v prometu s posojilnicami se računajo obresti a dato.

Promet z blagom se razvija, kakor se vidi iz poročila, vedno bolje, posebno, ker zveza posreduje pri prodaji in nakupu in pri različnih podjetjih. Uspehe blagovnega prometa lahko imenujemo zadovoljujoče; kažejo nam, da se delo zveze razvija v pravi smeri. Delo, ki ga zveza vrši ravno na tem polju, bo igralo v zadružništvu vedno večjo ulogo; načelstvo zveze je to spoznalo in skrbi, da se zvezin delokrog v tem oziru vedno bolj širi. Neprestane preobrazbe in spremembe pri interni službi, kakor v osrednji pisarni, tako tudi pri upravi skladišč in kletij v Algersdorfu omogočujejo natančno poslovanje in primerno nadzorstvo.

Zveza stremi vedno za tem, da reši svoje trgovinske naloge ugodno za svoje člane, oziroma za štajersko gospodarstvo. Posebno preprost je postal sedaj med drugim blagovni promet pri c. kr. kmetijski družbi, ker se vrši sedaj deloma naravnost s člani. Ker postajajo umetna gnojila vedno dražja, je začela zveza delati na to, da bi ustvarila novo, cenejše umetno gnojilo. Nameravajo se poskusi pri gnojenju travnikov s kostno moko, kajnitom ali kalijevo soljo; za te poskuse je drage volje ponudil svojo pomoč ravnatelj gospodarskega kemičnega preizkuševalnega zavoda in postaje za kontrolo semen, dr. Hotter.

Ker ni situacija pri prometu s Tomaževo žlindro nikakor zadovoljiva, je zvezino vodstvo pozvedovalo in poskuševalo, da bi razmere med konkurenco trgovcev z umetnimi gnojili postale jasnejše in da bi pod vsemi pogoji omogočilo gospodarjem naročevanje Tomaževe žlindre, ali ga vsaj olajšalo. O priliki konference v zadevi Tomaževe žlindre, ki se je vršila v jeseni 1906 pri splošni zvezi na Dunaju, so izjavili zastopniki zvezanih tovaren za Tomaževo žlindro, da jim pod navadnimi razmerami ni mogoče oddajati Tomaževo žlindro ceneje ko jo daje zveza. Zveza je dosegla pri tej priliki, da se je priznala poskusna analiza na gospodarskem kemičnem preizkuševališču v Gradcu, da se je dovolila pariteta Trst, pri čemer so se dosegle vsled nižje voznine kakor če se dobi čez Solnograd, precejšnje ugodnosti in razen tega se bode posto-

palo proti trgovcem, ki v navadnih razmerah ne morejo dajati Tomaževih žlindre ceneje, če bodo oferirali pod nižjo ceno. Sedaj lahko zveza razvije še večji promet s Tomaževimi žlindro in bo skrbela za to, da bodo njeni člani lahko dobivali umetna gnojila v različnih zalogah; popusta, ki ga dobi vsled večjih naročil zveza pri tvornicah, bodo deležni tudi kupci, tako da dobijo umetna gnojila od zveze pod tako ugodnimi pogoji, kakor nikjer drugod.

Veliko dela je tudi imela zveza s tem, da je leta 1905. oskrbela en del bakrene galice za štajersko deželo, leta 1906. pa vso. Pri tem je postopala zelo previdno in uspešno, tako da lahko pričakuje, da bo dobila to naročilo tudi v letu 1907. Že zgodaj so se iskale zveze, da bi zveza lahko pri tem konkurirala uspešno na vse strani; ker pa je bil baker vedno dražji, se ni moglo nič gotovega pričakovati. Konec vsega dela je bil ta, da je dobila zveza naročilo od visokega štajerskega deželnega odbora na 62 vagonov bakrene galice za razmeroma nizko ceno 75 K 85 v, ker je pozneje cena poskočila nad 80 K. Upamo, da smo s tem pokazali, da smo za izvršitev komercialnih nalog v imenu štajerske dežele popolnoma sposobni in da lahko tudi v bodoče pričakujemo enaka naročila.

Akcija s semenom detelje in trave je zaostala za poslovnim letom 1906., dasi je bil uspeh razmeroma zelo lep. Pač pa je imela „Deželna vzorna klet zelo lep uspeh in ravno tako prvo poslovno leto pri „deželni kleti“.

Štajerski deželni zbor in visoka c. kr. vlada sta omogočila zvezi, da si je lahko nastavila potnika, ki ima nalogo, da poišče nove kraje, kjer bi se lahko prodajalo štajersko vino in sadje. Kot potovalec je nastavljen pri zvezi uradnik gospod Rudolf Neuschmid, ki je doslej, da se pripravi za svojo nalogo, prepotoval dele zgornje in vzhodne Štajerske. Ko se bo o tem poučil, kaka je prodaja tukaj, bo šel čez severno štajersko mejo. Vrednost njegova delovanja tiči tudi v tem, ker ob enem poučuje člane, oziroma ljudstvo o razmerah pri blagu, prometu in drugih združniških, oziroma zvezinih poslih in razmerah, kar je enako potovalnemu predavanju in je torej tudi s te strani velike vrednosti.

Tudi letos se je udeležila zveza sejmov s sadjem. Sadna klet je sprešala 45.175 kg sadja.

Sedaj mora zveza v prvi vrsti skrbeti za to, da si postavi, oziroma razširi kleti in skladišča na svojem posestvu v Algersdorfu ali da to vprašanje na kak koli način reši.

Situacija je v tem oziru danes taka, da zahteva premisleka; zveza bo tudi glede vsega stavila ob svojem času primerne predloge.

Vporaba sadja, o kateri se bo izdalo še posebno poročilo, se kaže vedno bolj koristno; seveda še ni na tehnični višini, pač pa stremi za tem, da se razvije tako, da bo ustrezala vsem zahtevam.

Vesel uspeh lahko zveza zabeleži v sledečem:

Z ozirom na čisti dobiček, ki ga je dosegla zveza leta 1905. v znesku 20.664.35 K, se ji je odmeril davek v višini 5.366.14 K.

Proti temu davku je zveza vložila rekurz, ki mu je visoko c. kr. finančno ministrstvo tudi ugodilo. Zato se je zvezi tudi vrnila svota, ki jo je bila med tem časom že plačala.

Uradniki so se tudi letos z vso vnemo posvetili svojemu poslu in vodstvo lahko z veseljem povdarja, da se lahko z mladimi močmi vodijo zelo težavne, mnogostranske zvezine operacije natančno in na vse strani zadovoljivo.

V stanju vslužbencev so se zgodilo sledeče spremembe:

Nastavljeni so bili: Rudolf Neuschmid kot potovalec za pospeševanje prodaje vina in sadja, Ludovik Herbert pri knjigovodstvu. Ker je izstopil vodja knjigovodstva iz zvezine službe, da bi vstopil v službo štajerske hranilnice, je vodstvo reaktiviralo Gustava Brauna, ki je bil od leta 1902. (1. avgusta) do 1. oktobra 1905 v zvezini službi, a je moral s 1. oktobrom 1905 iti za jedno leto k vojakom.

Ker je umrl 7. oktobra 1906 uradnik pri oddelku za vporabo sadja Leopold Pollack, je nastavila zveza 25. oktobra 1906 Jožefa Pyrkerja za njegovega naslednika.

Ker je postajalo osobje zveze vedno mnogoštevilnejše, so bili prostori, ki jih je imela zveza prej (Mehlplatz 1) kmalu premajhni; k temu so prišle še druge razmere, tako, da se tisti prostori niso mogli več rabiti. Podružnica avstro-ogrske banke je zapustila prostore v hiši na Francovem trgu št. 2 in tako je bilo

mogoče, po dolgih posvetovanjih s posestnikom hiše, gospodom dr. Nonveiller vzeti v najem tisto stanovanje, ki obsega 11 sob, stanovanje za slugo i. t. d. Tje se je preselila zveza 1. januarja 1907.

II.

Poročila blagovnega oddelka „Zveze gospodarskih zadrug za Štajersko“.

Žveplena moka.

Zveza je kupila večjo množino pristnega rimskega žvepla, znamka „Solfo Ventilato Trezza“, za zelo ugodno ceno in ga oddaje od svojih skladišč v Celju, Mariboru ob Dravi in Gradcu za najnižje cene.

Žveplo „Solfo Ventilato Trezza“ — ki ga pripravljajo s posebnimi, patentiranimi centrifugalkami — je popolnoma čisto, zelo drobno, ima posebne molekularne lastnosti in vpliva hitreje in uspešneje kakor vsako drugo, je torej najpopolnejše in najizvrstnejše, kar se jih prideluje.

Kakor sploh pristno rimsko žveplo, je „Ventilato Trezza“ mastno in lepljivo, tako da ga tudi dalje trajajoči dež ne more sprati s trsov in tako uničiti njegov učinek. Ker je zelo na drobno zmleto, pride tudi v najmanjše razpoke na trsu, kjer potem dela proti različnim trsnim boleznim. To žveplo se popolnoma izrabi, dočim imajo druge vrste žveplene moke debelejša zrna, ki ne pridejo v trs, ampak popadajo na tla.

Naročila naj se pošljejo, kakor hitro je mogoče „Zvezi gospodarskih zadrug za Štajersko“, ker bomo poznejša naročila lahko izvrševali le v toliko, kolikor bomo še imeli žveplene moke na razpolago.

Žvepleno moko lahko dobe kupci tudi v naših zalogah in sicer proti takojšnjemu plačilu in sicer:

V **Celju**: pri podružnici c. kr. kmetijske družbe; zaloga pri gospodu D. Rakušu.

V **Mariboru ob Dravi**: pri kletarski zadrugi v Mariboru ob Dravi; zaloga pri gospodu Piju baronu Twickelu.

V **Konjicah**: pri podružnici c. kr. kmetijske družbe; zaloga pri gospodu Francu Kupniku.

Vabimo p. n. okrajne zastope in občine, kakor tudi cenjene družbine ude, da inserirajo v „Gospodarskem Glasniku“. Cena je nizka. Ako se večkrat inserira in večji inserati, damo primeren popust. Naročila se naj blagovolijo vposlati naravnost družbini pisarni.

Pozor sadjerejci!

Prva štajerska tovarna za konzerve in sadne soke „Styria“ (Liebenau pri Gradcu) bo začela sedaj kupovati surovo sadje na veliko. Da onemogoči prekupcem in mešetarjem njihovo delo, se bo zadovoljevala z majhnim dobičkom in bo plačevala kolikor mogoče dobro. Zato vabi vse, ki imajo sadje, naj ga ponudijo naravnost njej.

Sadjerejci, posebno pa spodnještajerske kmetijske zadruge, porabite to zelo ugodno priliko in se obrnite s ponudbami naravnost na tovarno!

Iz podružnic in krajnih društev.

Št. 113 v Slov. gor. Podružnica kmetijske družbe. Neizprosna smrt nam je pobrala zelo zaslužnega člana naše po-

družnice. Gospod Janez Gornik, posestnik in občinski predstojnik v Jelenčah — ki je veljal v tamkajšnjem kraju za vzornega posestnika in ki je imel vedno pred očmi koristi kmetskega stana — je umrl 25. junija, t. l. Podružnica se je udeležila pogreba korporativno. — Čast njegovemu spominu. R.

Zborovanja podružnic in krajnih društev.

Šmihel nad Mozirjem. V nedeljo, dne 4. avgusta zjutraj ob 9. uri priredi kmetijska podružnica predavanje pri katerem bode govoril gospod potovalni učitelj Jelovšek Martin o živinoreji. Člane in tudi nečlane vabimo, da se mnogobrojno udeležijo zborovanja.

Tržna poročila.

Graško tržno poročilo.

Sejm s krmo in slamo od 1. julija do 7. julija 1907. Pripeljalo se je 75 vozov z 612 meterskimi stoti sena in 51 vozov z 383 meterskimi stoti slame; sejm je bil bolje obiskan kakor pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kislo od K 5.60 do K 7.—, sladko od K 5.80 do K 7.20; ržena slama od K 5.20 do K 6.80; pšenična slama od K 5.— do K 6.60, ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K —.— do K —.—; ježna slama od K —.— do K —.—.

Sejm z rogato živino dne 11. julija 1907, Prignalo se je 400 volov, 192 bikov, 570 krav, 139 živih telet, pripeljalo se je — mrtvih telet. — svinj, — drobnice in — konjev.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: — volov, 1 bikov, 21 krav, — telet; na Gornje Štajersko, 144 volov, 38 bikov, 86 krav, — telet; Vorarlberško: 18 volov, 44 bikov, 52 krav, 33 telet; v Nemčijo: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Švico: — volov, — bikov, — krav, — telet; Solnograd: 2 volov, 8 bikov, 4 krav, — telet; na Ogrsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Trst: — volov, — bikov, 70 krav, — telet; na Češko: 5 volov, 3 bikov, 4 krav, — telet; v Moravsko: — volov, — bikov, — krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže: klavni voli, tolsti od K 82.— do K 92.— (izjemoma K 98.—), poltolsti od K 72.— do K 80.—, suhi od K 64.— do K 70.—; voli za pitanje od K 64.— do K 76.—; klavne krave, tolste od K 60.— do K 72.—, poltolste od K 52.— do K 56.—, suhe od K 40.— do K 50.—; biki od K 62.— do K 82.—; dojne krave do 4. teleta od K 66.— do K 74.—.

čez 4. tele od K 56.— do K 64.—, breje od K 54.— do K 66.—; mlada živina od K 66.— do K 72.—. Za 1 kilogram mrtve teže: telet od K —.— do —.—; svinje od K —.— do K —.—; pitanske svinje od K —.— do K —.—

Sejm klavne živine dne 12. julija 1907. Zaklane živina: 903 telet, 1381 svinj, 25 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.— do K 1.10; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.12 do K 1.20; nemške mesne svinje od K 1.24 do K 1.30; nemške pitanske svinje od K 1.10 do K 1.20; ogrske pitanske svinje Ia od K —.— do K —.—; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.12 do K 1.18; mesne svinje od K 1.12 do K 1.24; bosnjaške pitanske svinje debele, od K —.— do K —.—; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K —.— do K —.—; ovce od K —.68 do K —.76; kozlički in jagnjeta od K 6.— do K 7.—.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž	Ječmen		Oves	Koruz		Proso
		K v	K v		K v	K v		K v	K v	
Celje ..	50	950	850	750	950	750	8—			
Ormož ..	50	1180	1080	12—	850	730	8—			
Gradec ..	50	1175	975	825	967	750	7—			
Ljubno ..	50	1140	950	8—	9—	750	—			
Maribor ..	50	10—	850	825	875	750	8—			
Ptuj ..	50	950	850	8—	925	775	9—			
Inomost ..	50	—	—	—	1040	930	—			
Celovec ..	50	—	850	—	975	845	—			
Ljubljana ..	50	10—	775	750	9—	750	—			
Pešt ..	50	—	—	—	—	—	—			
Solnograd ..	50	985	885	8—	890	8—	—			
Dunaj ..	50	1036	861	761	878	766	—			
Line ...	50	—	—	—	—	—	—			

Mesto	Kil	Ajda		Bob	Seno sladko		Seno kislo	Ržena slama		Ježna slama
		K v	K v		K v	K v		K v	K v	
Celje ...	50	9—	9—	250	230	220	220			
Ormož ..	50	1050	11—	4—	350	240	—			
Gradec ..	50	1075	—	—	—	—	—			
Ljubno ..	50	—	—	325	3—	325	3—			
Maribor ..	50	10—	950	225	—	2—	160			
Ptuj ...	50	1050	—	380	3—	340	260			

Letni in živinski sejni na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, znamenovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letni in živinski sejmi.

Dne 26. julija v Stubinggrabnu, okr. Frohnleiten; v Turrachu**, okr. Murau; v Neumarktu**; v Predingu**; v Wildonu*; v Šmarji, okr. Bruck; v Teharjih**, okr. Celje; v Feldbachu**; pri Sv. Ani ob Aignu, okr. Fehring; v Lankovinah, okr. Voitsberg; pri Sv. Jakobu, okr. Vorau; v Framu**, okr. Maribor; pri Sv. Ani na Krembergu, okr. Cmurek; v Weizu**; v Predingu**, okr. Wildon.

Dne 27. julija v Stainzu*; pri Sv. Martinu pod Vurbergom**, okr. Maribor; v Laznici-St. Lambert**, okr. Murau; v Ormožu**; v Kleinu**, okr. Arvež.

Dne 30. julija v Scheiflingu*, okr. Neumarkt; v Ormožu (svinjski sejm); v Zgornji Kostivnici**, okr. Rogatec.

Dne 31. julija pri Sv. Jakobu**, okr. Laško; pri Sv. Lovrencu v Slov. Goricah**, okr. Ptuj; na Ptuju (sejem s ščetinarji); v Zagorju**, okr. Kozje; v Imenem (sejm s ščetinarji), okr. Kozje; v Marnbergu**; v Konjicah**; v Bučah**, okr. Kozje.

Dne 1. avgusta na Gomilici**, okr. Lipnica; na Bregu pri Ptuju (svinjski sejm); v Gradcu (sejm z rogato živino in ščetinarji); v Pišecah**, okr. Brežice.

Dne 2. avgusta v Schwanbergu**, okr. Lonč; v Gleichenbergu**, okr. Feldbach; pri Sv. Lenartu v Slov. Gor.; v Gleinstättnu*, okr. Arvež.

Dne 3. avgusta pri Sv. Štefanu, okr. Kirchbach; v Brežicah (svinjski sejm); na Spodnji Poljskavi (svinjski sejm), okr. Slov. Bistrica.

Dne 5. avgusta v Strassegu*, okr. Bruck; na Sveti Gori**, okr. Kozje; v Arnotcih**, okr. Šoštanj; pri Sv. Janžu**, okr. Arvež; pri Sv. Miklayžu v Sausallu**, okr. Lipnica; v Lembergu**, okr. Šmarje pri Jelšah; v Loki**, okr. Laško; pri Velikem Sv. Florijanu**, okr. Lonč; pri Sv. Ožbaldu, okr. Lonč; v Gnasu**, okr. Feldbach; pri Sv. Bolfenku**, okr. Obdach; pri Sv. Ožbaldu**, okr. Oberzeiring; na Ptuju; v Gasnu*, okr. Birkfeld; v Puchu**, okr. Weiz; v Celju*.

Dne 6. avgusta v Fehringu**; v Ormožu (svinjski sejm); pri Novi Cerkvi**, okr. Ptuj; na Ptuju; v Rogatcu (sejm z veliko živino); v Radgoni*; pri Mariji Snežni*, okr. Cmurek.

Dne 7. avgusta na Ptuju (sejm s ščetinarji in kramarski sejm); v Lučah (sejm z drobnico), okr. Arvež.

Dne 8. avgusta na Bregu pri Ptuju (svinjski sejm); v Gradcu*.

Oznanila „Gospodarskega Glasnika“ za Štajersko.

Slaba piča ne bo nikoli dobro uplivala, če jo damo tudi v velikih množicah.

Ohne

Kdor hoče pri svinjereji doseči lepe uspehe, daje k navadni svinjski reji še Fattingerjev „Lucullus“.

Mit **FATTINGER'S Blutfutter LUCULLUS**

Izreja in debelost se pri svinjah posebno hitro in s čudovitimi uspehi doseže, če rabimo Fattingerjev patentiran dodatek k piči „LUCULLUS“.

Največja rodilna moč, lahka prebavljivost, neprekosljivi redilni učinki. Cena za 50 kg 10 K od Dunaja z vrečo vred. — Cenike razpošilja brezplačno.

Tierfutterfabrik Fattinger & Co., Dunaj—Wieden.

Mariborska mlekarna, družba z o. z. v Mariboru kupuje vsak čas

neposneto mleko, smetano, surovo maslo

za najboljše dnevne cene ali tudi na letni račun.

121-18

Akejska družba Alfa-Separator
Dunaj, XII. Wienerbergstraße 31.

Zaloge v Pragi in Krakovu.

Model 1906.

Original Alfa-Laval-Separatorji
prekašajo vse.

Izredne izboljšave.

Najbolj primerni, ker so trpežni, ker se lahko ravna z njimi in ker posna mejo čisto in največ smetane.

Dobre zastopnike iščemo.

Zahtevajte obširen cenik, ki se vam pošlje zastonj in poštino prosto.

Prodaja na drobno in skladišče vzorcev: 92-20

Gradec, Annenstrasse 26